

Удовик Микола Станіславович,
доцент кафедри господарського права
факультету підприємництва та права
Київського національного університету
технологій та дизайну, кандидат
юридичних наук, доцент

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ ДЕТИНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ - ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Істотне зростання тіньового сектору економіки України, за останні роки, являє серйозну небезпеку для розвитку національного господарства, призводить до дестабілізації існуючих фінансової та валютної систем, зниження добробуту

населення, а також ставить під загрозу національну безпеку та послаблює міжнародний авторитет України. Наявне глибоке дохідно-майнове розшарування українського суспільства, що зумовило політичну нестабільність у 2004 р. та 2013-2014 рр., не тільки не подолано, воно навіть збільшилося, оскільки основний тягар здійснюваних реформ ліг на плечі небагатої, але значної частини суспільства, загрожуючи подальшим зростанням безробіття і падінням рівня життя населення. [1]

Насьогодні більшість населення України опинилося у складній ситуації: значне зниження доходів та зубожіння; дорожчання вартості життя, в т.ч. енергоресурсів; зростання безробіття; зневіра до влади та її інституцій; військовий конфлікт на сході тощо. Зазначене супроводжується відвертим цинізмом владно-політичного істеблішменту у маніпулюванні законодавством; відсутністю і непродуманістю, а відтак провальністю реформ; подальшим зухвалим обкраданням держави та населення посадовцями різних рівнів з використанням «кишенькових» структур або без таких; зростання рівня корупції; посилення фіскального тиску тощо.

В умовах, що склалися, Україні потрібен «План Маршалла», інакше за домінуючого впливу глобального висококонкурентного економічного середовища, незалежно від нашої волі і неумисно спрацює так званий «План Моргентау», який означатиме примітивізацію нашої економічної діяльності. [1] Україна повинна продовжувати програму макроекономічної стабілізації. Для виходу із «бідності» необхідне поєднання державного втручання, протекціонізму і стратегічних інвестицій. Саме така політика була запорукою успішного економічного розвитку, починаючи з Італії епохи Відродження і промислової революції в Нідерландах, та, закінчуючи, сьогоднішніми країнами Південно-Східної Азії. [2] У минулому сторіччі американці фінансували свій економічний розвиток і стали багатими, оскільки наприкінці 1900-х років 70 % надходжень у бюджет федерального уряду складало мито на закордонні промислові товари. Останнє (мито) відіграло

дуже важливу подвійну роль: по-перше, захищало внутрішню промисловість, щоб вона могла розвиватися і вступити у вільну торгівлю через 30 років, а по-друге, мито фінансувало уряд [2].

Водночас, не всі види зростання ведуть до господарського розвитку та добробуту. Піднесення в різні епохи і на різних етапах пов'язане з різними галузями і типами діяльності. Ось чому капіталізму потрібні стратегічна координація і управління» [2].

Нашій державі необхідно запровадити ефективну політику підтримки свого реального сектору економіки, а не концентрувати увагу на збалансуванні фінансового сектору і перемозі у боротьбі з корупцією. Явище корупції притаманне і високорозвиненим країнам, наприклад Німеччині, де є немало корумпованих бізнесменів, проте вона розвивається. Єдине, що лікує корупцію - це індустріалізація. Деіндустріалізація породжує різні види злочинів. До певної міри корупція - це замітник реального сектору.

Відтак, одним з важливих завдань бюджету є підтримка реального сектору економіки всіма можливими способами. Натомість діалоги про кредити і вимоги Міжнародного валютного фонду (далі - МВФ) - це дуже деструктивна річ, яка відволікає увагу звідти, де вона має бути в першу чергу. Державі слід припинити фокусуватися лише на фінансовому секторі і приділити увагу виробництву. Кредитні ресурси від МВФ - це, в основному, кошти, які йдуть на покриття наших боргів. Необхідно детально розібратися з реальністю сплати останніх.

Наразі Україна в такій ситуації, коли фінансовий сектор стає паразитом і, насправді, вбиває нашу реальну економіку. Нам конче потрібно сконцентруватися на виробництві, і мати політичну волю припинити надто вже прислухатися до МВФ, Світового банку та інших фінансових радників ззовні. Щоб стати багатою країною, варто зосередитись на реальній економіці: надати доступні (дешеві) позики підприємцям, створити фіскальні стимули (податкові преференції тощо) [2]. В

Україні великий ринок - більше ніж 40 мільйонів осіб. Цього достатньо, щоб створити здоровий виробничий та сектор.

Надзвичайно необхідно в нашій державі створити Банк розвитку, який підтримував би виробництво і торгівлю - на кшталт бразильського, як не дивно, найбільш успішного в світі банку розвитку. Варто вивчити саме цей успішний досвід та спробувати реалізувати його в Україні [2]. Насьогодні, Україна повинна зосередитися на внутрішньому виробництві, при цьому, не зменшуючи експорту, щоб мати змогу платити за імпорт. Вкрай важливо, підтримати свою внутрішню промисловість, створювати нове виробництво.

Порочне коло: політична нестабільність, відсутність промисловості, витік грошей. Можна спробувати його контролювати, але зупинити його можна тільки шляхом створення вигідного економічного розвитку з використанням нових технологій. Ключовий момент тут в тому, щоб нові технології підтримували зв'язок з реальною економікою. Слід використовувати нові знання навіть у примітивному виробництві. Це не дуже складно, але важливо. Технології легко просувати. Але не слід зосереджуватися лише на високих технологіях, які не надто добре пов'язані з реальною економікою [2]. В будь-якому випадку не слід нехтувати розвитком технологій, але визначальним повинно бути створення робочих місць.

Суттєвим є те, що поки існує «симетрична вільна торгівля» - вільна торгівля між країнами з приблизно однаковим рівнем розвитку - це дуже добре. Але асиметрична торгівля - якщо продавати сировину, а імпортувати готові товари, як це робить Україна, - дуже не вигідна для країни-виробника сировини. І ще важливо розуміти - людське сприйняття реальності змінюється. На розуміння потрібен час. Адже ментальність повинна змінитися. Зараз саме час запитати: «Що ми робили всі ці 25 років? Якщо нав'язувана нам модель не працює навіть у високорозвинених країнах, зокрема у США, як можна очікувати, що вона працюватиме в Україні?».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економіка України 2016 року Електронний ресурс
Режим доступу: http://www.business.ua/politics/ekonom_ka_ukra_ni_2016_roku-282704
2. «Україна сьогодні - це Перу 1979-го» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://antikor.com.ua/artides/129791-ukrajina_sj_ogodni_tse_pem_1979-go